

Bilag 4: Retningslinjer for ændringer på fortidsminderne

Som hovedregel kræver alle ændringer på fortidsmindet dispensation fra Slots- og Kulturstyrelsen. Dog kan allerede etablerede elementer som udgangspunkt driftes, vedligeholdelse og plejes, hvis dette ikke medfører indgreb i fortidsmindets terræn.

Det kan være vanskeligt altid at skelne mellem forhold der kan udføres uden dispensation, og hvad der kræver dispensation, hvilket er eksemplificeret i nedenstående figur.

Ændringer, der kan udføres som del af almindelig vedligehold /pleje	Ændringer, der kræver dispensation
Fældning af træer, rydning af buske m.v. over terræn (dvs. uden jordbearbejdning/stødfresning o.lign.). Særlig opmærksomhed skal dog rettes mod historisk bevoksning.	Nyplantning af træer, buske, stauder m.v. Opstilling af plantekasser o.lign. Etablering af hegn og anden opdeling af fortidsmindet
Vedligehold af eksisterende stier/stibelægninger (herunder udlægning af ny grus m.v.)	Etablering af nye stier og ændring af eksisterende stibelægning Etablering af (handicap-)ramper o.lign.
Vedligehold af eksisterende trapper	Etablering eller nedlægning af trappeløb (herunder udskiftning til nye typer).
Udskiftning/vedligehold af eksisterende installationer (f.eks. vandposte, trænings- og legeredskaber m.v.)	Etablering af nye installationer (f.eks. vandposte, trænings- og legeredskaber, borde/bænke, kunst m.v.). Gælder også midlertidige opstillinger.
Udskiftning/vedligehold af eksisterende skilte	Etablering af nye skilte
	Opstilling af containere, skure o.lign. (også midlertidigt)

Derudover er der vigtigt at være opmærksom på opståede skader (f.eks. slid- eller stormskader, afgravninger m.v.). Skader skal straks meldes til Slots- og Kulturstyrelsen med henblik på aftale for retablering. Mindre omfattende slidskader kan udbedres umiddelbart ved tilsåning efter pålægning af muld. Arealer, hvor sådanne mindre skader er under retablering - eller hvor begyndende skader ønskes forhindret - kan uden dispensation isoleres med let afspærring.